

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 czerwca 2019 r.

Pozycja 128

POSTANOWIENIE z dnia 15 listopada 2018 r. Sygn. akt Ts 85/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.W.G. w sprawie zgodności:

art. 132 w związku z art. 141 § 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, ze zm.) w zakresie, w jakim przepis ten dopuszcza, aby sąd nie rozstrzygał samodzielnie sprawy, lecz posiłkował się wzorcem przygotowanym przez inny sąd w innej sprawie, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78, w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej sporządzonej przez adwokatów i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 19 maja 2018 r. (data nadania), W.W.G. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 132 w związku z art. 141 § 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (ówcześnie: Dz. U. Nr 153, poz. 1270, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, ze zm.; dalej: p.p.s.a.) w zakresie, w jakim przepis ten dopuszcza, aby sąd nie rozstrzygał samodzielnie sprawy, lecz posiłkował się wzorcem przygotowanym przez inny sąd w innej sprawie w sytuacji, w której część uzasadnienia wyroku, w postaci podstawy prawnej rozstrzygnięcia i jej wyjaśnienia, stanowi wierną kalkę części uzasadnienia wyroku innego sądu wydanego w innej sprawie, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78, w związku z art. 2 Konstytucji.

Skarga została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Decyzją z 28 listopada 2014 r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w S. (znak [...]) określił skarżącemu zobowiązanie podatkowe w zakresie podatku od towarów i usług (dalej: VAT) za okresy: kwiecień 2010 r., czerwiec-grudzień 2010 r. Wydanie tej decyzji poprzedziło przeprowadzenie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania VAT za rok 2010. Szczegółowym przedmiotem badania objęte

było zdarzenie gospodarcze w postaci wykonania na zlecenie skarżącego przez przedsiębiorstwo robót budowlanych na nieruchomości położonej przy ul. G. w miejscowości P. Skarżący od powyższej decyzji wniósł 10 grudnia 2014 r. odwołanie od ww. decyzji, m.in. nie zgadzając się z ustalonym stanem faktycznym, dotyczącym niewykonania przez zatrudnione przedsiębiorstwo robót budowlanych stwierdzonych zakwestionowanymi fakturami VAT. Dyrektor Izby Skarbowej w S., decyzją z 19 czerwca 2015 r., uchylił zaskarżoną decyzję organu podatkowego I instancji w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Skarżący wywiódł 22 lipca 2015 r. skargę na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w S. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (dalej: WSA) w S. Skarga została oddalona wyrokiem z 29 października 2015 r., o sygn. akt [...], w uzasadnieniu którego sąd wskazał, że do wszczęcia postępowania kontrolnego nie ma zastosowania art. 165b ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (ówcześnie: Dz. U. z 2012 r. poz. 749, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 800, ze zm.; dalej: ordynacja podatkowa). Do wszczęcia kontroli podatkowej są zaś właściwe jej art. 282b i art. 282c. Od powyższego wyroku skarżący wywiódł skargę kasacyjną, wskazując na naruszenie przez sąd art. 132 oraz art. 141 § 4 zdanie pierwsze p.p.s.a. Zarzut ten wiązał z faktem, że sąd nie rozstrzygnął samodzielnie sprawy, lecz posiłkował się wzorem przygotowanym przez WSA w Lublinie w sprawie o sygn. akt I SA/Lu 796/14.

Wyrokiem z 7 grudnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt [...] Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną skarżącego. Powyższy wyrok wraz z uzasadnieniem został doręczony na adres pełnomocnika 20 lutego 2018 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna.

Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony wolności lub praw. Musi ona spełniać przesłanki, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji. Po pierwsze, zaskarżony w niej przepis powinien być podstawą prawną ostatecznego orzeczenia wydanego przez sąd lub organ administracji publicznej w indywidualnej sprawie skarżącego. Po drugie, skarżący musi uprawdopodobnić naruszenie swoich konstytucyjnych wolności lub praw wskazanych w skardze. Po trzecie, źródłem ich naruszenia powinna być normatywna treść kwestionowanych przepisów, a sposób naruszenia musi zostać określony przez samego skarżącego w uzasadnieniu wnoszonej skargi.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego rozpatrywana skarga konstytucyjna nie spełnia powyższych wymagań.

Zarzut skarżącego dotyczy art. 132 w związku z art. 141 § 4 p.p.s.a., stanowiącymi odpowiednio: „Sąd rozstrzyga sprawę wyrokiem” oraz „Uzasadnienie wyroku powinno zawierać zwięzłe przedstawienie stanu sprawy, zarzutów podniesionych w skardze, stanowisk pozostałych stron, podstawę prawną rozstrzygnięcia oraz jej wyjaśnienie. Jeżeli w wyniku uwzględnienia skargi sprawa ma być ponownie rozpatrzona przez organ administracji, uzasadnienie powinno ponadto zawierać wskazania co do dalszego postępowania”. Skarżący uważa, że niezgodne z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 i art. 2 Konstytucji jest takie rozumienie tych przepisów, zgodnie z którym dopuszczalne jest posiłkowanie się wzorcem

przygotowanym przez inny sąd w innej sprawie w sytuacji, w której część uzasadnienia wyroku w postaci podstawy prawnej rozstrzygnięcia i jej wyjaśnienie stanowi wierną kalkę części uzasadnienia wyroku innego sądu wydanego w innej sprawie.

Odnosząc się do tak sformułowanego zarzutu, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skarżący kwestionuje w istocie nie treść art. 132 i art. 141 § 4 p.p.s.a., lecz sposób ich zastosowania w indywidualnej sprawie. Argumentacja skarżącego zasadniczo zmierza do wykazania, że Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA), wbrew treści kwestionowanego przepisu, nie powiązał skutków prawnych z wadami uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji, co doprowadziło do naruszenia konstytucyjnych praw podmiotowych skarżącego. Skarżący stwierdza wprost, że przeprowadzona w jego sprawie wykładnia wyżej powołanych przepisów stanowi praktykę sądową, która doprowadza do pozbawienia w istocie prawa do rzeczywistego merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy skarżącego. W ocenie skarżącego „wykładnia ta nie tylko stanowi o kolizji pomiędzy przepisem regulującym budowę uzasadnienia, a wskazanymi normami konstytucyjnymi, ale również wypacza treść art. 132 p.p.s.a., albowiem sprowadza instytucję rozstrzygania sprawy wyrokiem wyłącznie do aktu formalnego, jakim jest zakończenie pewnej części postępowania”.

Tak sformułowany zarzut nie może być rozpoznany przez Trybunał Konstytucyjny. Trybunał nie pełni bowiem funkcji kolejnej instancji odwoławczej, nie bada zgodności z prawem ani słuszności rozstrzygnięć podjętych przez orzekające organy i sądy. Jego kontroli nie podlega prawidłowość ustaleń dokonanych przez organy administracji publicznej oraz sądy, jak też dokonana przez nie ocena ani też sposób prowadzenia przez nie postępowania czy zastosowanie albo odmowa zastosowania obowiązujących przepisów, ale istotą postępowania przed Trybunałem jest konstytucyjność przepisów. Trybunał Konstytucyjny jest bowiem sądem prawa, a nie organem sprawującym nadzór judykacyjny nad sądami.

Praktyka stosowania prawa, w tym również ta wadliwie ukształtowana, pozostaje poza zakresem kontroli Trybunału Konstytucyjnego. Wyjątek w tym zakresie stanowi sytuacja, w której dochodzi do utrwalenia, ustabilizowania i upowszechnienia określonego sposobu rozumienia danego przepisu w praktyce jego stosowania, a tym samym do nadania mu przez organy stosujące prawo określonego znaczenia. W takim wypadku „przedmiotem kontroli konstytucyjności jest norma prawna dekodowana z danego przepisu zgodnie z ustaloną praktyką” (zob. postanowienia TK z: 4 grudnia 2000 r., sygn. akt SK 10/99, OTK ZU nr 8/2000, poz. 300 i 21 września 2005 r., sygn. akt SK 32/04, OTK ZU nr 8/A/2005, poz. 95 oraz wyroki TK z: 3 października 2000 r., sygn. akt K 33/99, OTK ZU nr 6/2000, poz. 188 i 31 marca 2005 r., sygn. akt SK 26/02, OTK ZU nr 3/A/2005, poz. 29). Ujawnienie takiej zależności pomiędzy sferami stanowienia i stosowania prawa wymaga jednakże każdorazowo stwierdzenia, czy rzeczywiście mamy do czynienia z taką właśnie powtarzalną i powszechną metodą wykładni określonego przepisu. W rozpoznawanej sprawie skarżący nie przedstawił jednak takiej argumentacji, a ograniczył się wyłącznie do przytoczenia stanowiska zajętego przez NSA w jego sprawie.

Skarżący nie przedstawił normatywnej treści zaskarżonych przepisów. Ograniczył się jedynie do przywołania uzasadnienia wyroku NSA. W konsekwencji nie wskazał, że to treść tego przepisu, a nie sposób jego stosowania stanowi źródło naruszenia jego konstytucyjnych praw.

Mając powyższe na uwadze, Trybunał uznaje, że analizowany zarzut dotyczy aktu stosowania prawa, co wyklucza możliwość nadania skardze dalszego biegu. W świetle art. 79 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK przedmiotem skargi konstytucyjnej może być bowiem tylko akt normatywny.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.